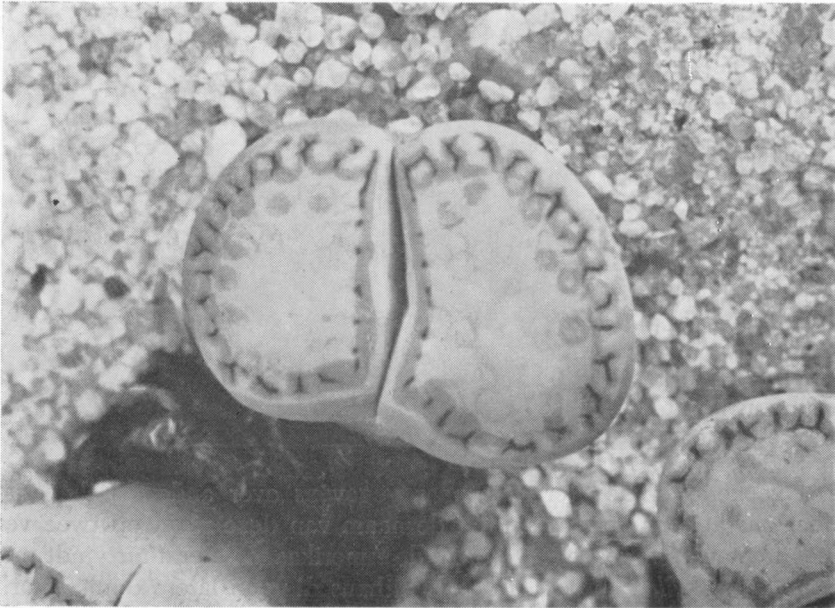

SUCCULENTA

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDS-BELGISCHE VERENIGING VAN LIEFHEBBERS
VAN CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

Figuur 54

Lithops julii var. rouxii (vergr. 2,2×)
(Zie het artikel op pagina 139-140)

foto: dr. de Boer.

Figuur 55

Echeveria × *scaphylla*

Plant coll. Van Keppel

foto: Van Arkel

Echeveria × *scaphylla*

Deleuil

in cat. 1872; Morren in
Belg. Hort. 22 : 305
(1872); Florist and
Pomologist 1872 : 250
(met afb.).

E. scaphophylla Berger
in Gartenflora 53 : 205
fig. 27 (1904).

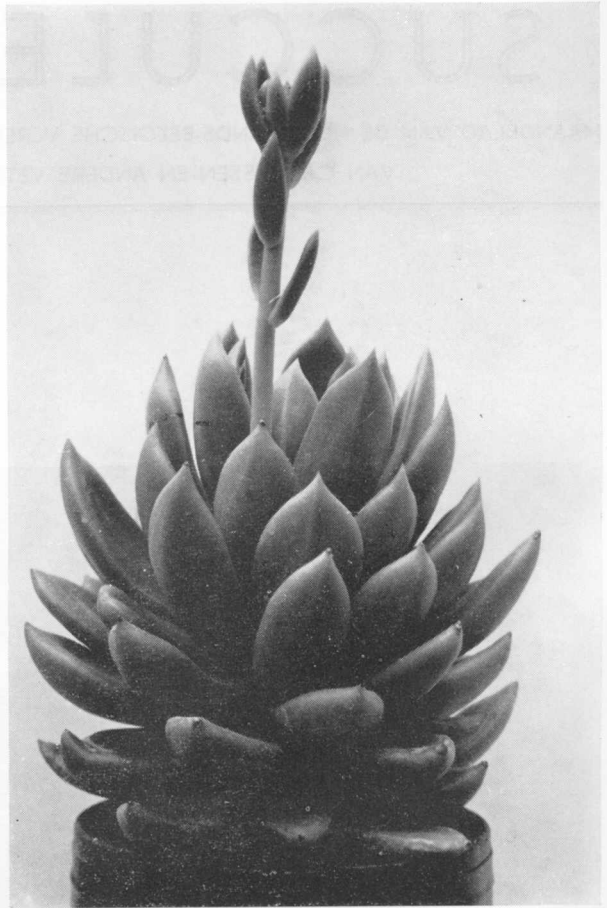
E. agavoides Lem. ×
E. linguaefolia Lem.

Wie zou menen
dat van oude cul-
tuurplanten, zoals de
hierboven genoemde,
niets nieuws meer
mede te delen is,
komt bedrogen uit.

Al zoekend in de literatuur naar gegevens over andere *Echeveria*'s was het ons al eens opgevallen dat de naam van deze plant op twee verschillende manieren gespeld werd. In de Amerikaanse literatuur vindt men de naam „*scaphylla*”, in de Europese, althans die van latere datum wordt de naam, te beginnen bij de publicatie van BERGER als „*scaphophylla*” geschreven. Wij hebben naar aanleiding hiervan enkele van de oudste publicaties hierop nageslagen en hieruit bleek, dat de naam „*scaphylla*” de oudste is waaronder deze plant beschreven werd. Daar het hier een hybride betreft, is de juiste naam dus : *Echeveria* × *scaphylla*.

Het was de franse kweker DELEUIL, winner van vele *Echeveria* hybriden, die ook deze plant in 1872 in de handel bracht, nu, bijna 100 jaar later is „*scaphylla*” nog steeds in cultuur. Het is een kruising tussen *Echeveria agavoides* en *Echeveria linguaefolia*. De bloeiwijze met de lichtgeel gekleurde bloemen is weinig spectaculair en verschijnt pas bij oudere planten. De plant zelf is zeer decoratief, daar bij een goede cultuur de rozetten wel tot 40 cm hoog en 25 cm breed kunnen worden.

De dichtheid van de rozet dankt deze hybride aan *Echeveria agavoi-*

des, de beduidend grotere hoogte aan *E. linguaefolia*, die stamvormend is met sterk verlengde rozetten aan de top. De naam *scaphylla* duidt op de bootvormig uitgeholde bladeren.

Korte beschrijving: Korte, dikke stammen met 10–40 cm lange, later liggende, dichtbebladerde rozetten. Bladeren 8–15 cm lang, 3 cm breed, 0,5 cm dik, fris grasgroen, verkeerd eirond-langwerpig, toegespitst, bovenzijde sterk uitgehold, onderzijde bol, gekield.

Bloeiwijze een lange, samengestelde, overhangende tros met 10–12 assen, ieder met 5–8 buikig-kegelvormige, zwak 5-kantige, 1 cm lange lichtgele bloemen. Kelkbladen ongelijk, lineaal-lancetvormig, aanliggend.

J. C. VAN KEPPEL

H. W. DE BOER

Lithops julii var. rouxii de Boer var. nov.

In „Succulenta” maart 1963 (no. 3) is door mij een overzicht gegeven van de tot die tijd bekende (alle wit bloeiende) *Lithops julii* variëteiten.

Het waren de volgende:

1. *Lithops julii* var. *julii* (= *Lithops julii* var. *pallida* Tischer ex de Boer (= *Lithops lactea* Schick et Tischer).
2. *Lithops julii* var. *reticulata* Tischer ex de Boer.
3. *Lithops julii* var. *littlewoodii* de Boer.

Bij *Lithops julii* var. *julii* is op de topvlakte een vaag netwerk van vrij brede lijnen resp. banden te zien, dat ongeveer dezelfde kleur heeft als de rest van de topvlakte, ev. slechts iets donkerder is, behalve een geelbruine, soms in stukken uiteengevallen streep langs de spleet.

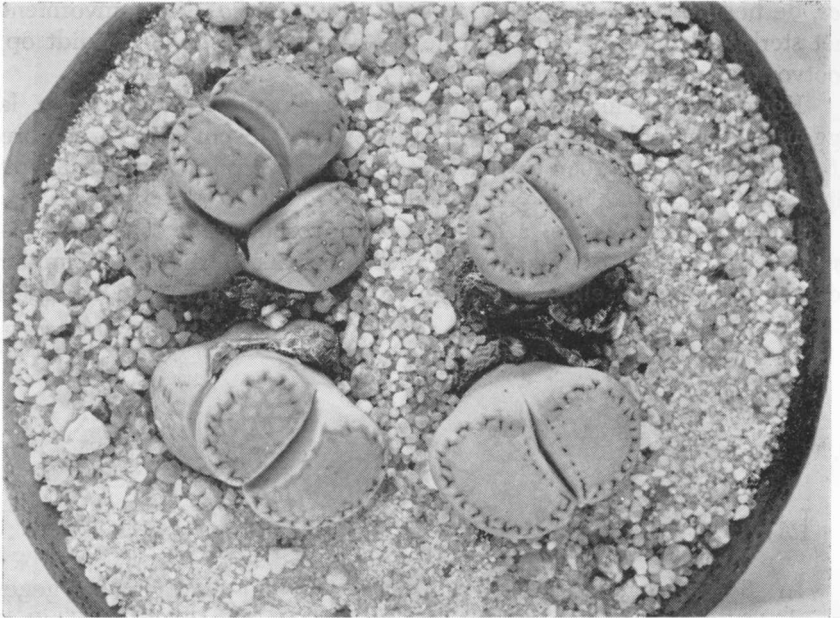
Bij *Lithops julii* var. *littlewoodii* is ook deze geelbruine tekening langs de spleet verdwenen, terwijl bij *L. julii* var. *reticulata* een netwerk van donkere lijnen (ev. banden) over de gehele topvlakte aanwezig is, waardoor deze variëteit tot een van de fraaist getekende lithops gaat behoren.

Aan deze drie *julii*-variëteiten kan thans een vierde, zeer interessante en zeldzame variëteit (er werden slechts een beperkt aantal planten van gevonden) worden toegevoegd, nl.:

LITHOPS JULII var. ROUXII de Boer, var. nov.

a var. *reticulata* Tischer ex de Boer *recedit: reticula margine foliorum terminata*
Habitat: Zuid West Afrika, Gr. Namaland, 30 mijl ten Z.W. van Warmbad.
Coll.: A. A. Roux, Keimoes, mei 1963.

Deze bijzonder interessante, zeer eigenaardig getekende en zeldzame *Lithops julii* variëteit is het naast verwant aan *Lithops julii* var. *reticulata*; op het duifgrijze tot licht grijs-rose bovenvlak is echter in het midden het netwerk van donker geelbruine lijnen en banden geheel verdwenen, of er is slechts een nauwelijks zichtbare vage afdruk van overgebleven,

Figuur 56

Lithops julii var. *rouxii* (vergr. 1 ×)

foto: dr. de Boer.

welke op de oude bladen iets duidelijker is dan op de jonge en waardoor een groot, halfdoorzichtig venster wordt gevormd.

Langs de binnen- en buitenzoom is echter de rest van het bruingele netwerk nog aanwezig en wel langs de binnenzoom als enige korte lijnen of stippen, langs de buitenzoom als een aantal x en y vormige niet of nauwelijks met elkaar in verband staande figuren. Het geheel vormt een groot, half doorzichtig venster, omgeven door een ring van figuurtjes en streepjes langs de gehele rand van het bovenvlak; dat deel van de ring, hetwelk zich langs de spleet bevindt, kan soms vrij onduidelijk zijn.

Toen ik deze lithops voor het eerst zag, heb ik oorspronkelijk gedacht aan een variëteit van *Lithops fulleri*; immers alle *fulleri*-variëteiten hebben op het bovenvlak een vertakt venster in de uitlopers (naar de richting van de rand) waarin donkere vlekken, soms versmald tot lijnen, voorkomen, zodat zich om het vertakte venster een rand van (onderling niet samenhangende) vlekken of lijnen voordoet.

Lithops fulleri en zijn variëteiten komen evenwel voor ten Zuiden van de Oranje-rivier, terwijl de betrokken planten werden gevonden ten Noorden van deze rivier, nl. 30 mijl ten zuid-westen van Warmbad, waar ook *Lithops julii* var. *littlewoodii* voorkomt; bovendien werden op minder dan 1 km afstand exemplaren van de variëteit *reticulata* gevonden.

Dit zijn de redenen, waarom het mij voorkomt, dat het te verantwoorden is, deze lithops-planten met hun zeer eigenaardig en opvallend uiterlijk in de „julii-groep” op te nemen. De variëteit werd genoemd naar de vinder, de heer A. A. Roux te Keimoes.

Hortulanus (Kurator) H. Herre en die botaniese tuin van die Universiteit van Stellenbosch

Die voorstelle vir die oprigting van 'n Botaniese Tuin is deur die Senaat in 1923 goedgekeur. Wyle prof. dr. Nel, wat onder die leiding van prof. Engler gepromoveer het, was destyds die hoof van die afdeling Plantkunde van die Universiteit van Stellenbosch. Tydens sy verblyf in Europa het prof. Nel 'n spesiale studie van Botaniese Tuine gemaak. Prof. Nel was buitengewoon gelukkig om in 1925 mnr. Herre as Kurator te kan aanstel.

Mnr. en mevr. Herre het van Duitsland na Suid-Afrika gekom. Hier het hy as kurator begin en 'n botaniese tuin opgebou wat later oor die ganse wêreld bekend sou wees.

Gedurende die jaar (1963) het die Botaniese Tuin op waardige wyse die veertigjarige bestaan herdenk met 'n tentoonstelling. By die opening daarvan was alle lede van die Senaat en hulle gades aanwesig.

'n Groot eer het die tuin en personeel tydens die tentoonstellingsweek te beurt geval met die besoek van 46 plantkundiges uit 21 verskillende lande. Die oorseese besoekers waaronder Sir George Taylor van Kew Gardens, prof. Riley van die U.S.A. en andere was in Suid-Afrika op uitnodiging van die Jubileumkomitee van die Nasionale Botaniese Tuine „Kirstenbosch” wat vanjaar sy vyftigjarige bestaan gevier het.

Van sy eerste versameltog in Namaqualand in 1929 het mnr. Herre een-en-dertig kiste met plante teruggebring. Na verskeie togte in later jare, nl. na die Richtersveld, Klein en Groot Karoo, het sy versameling aange groei tot een van die beste ter wêreld. In 'n droë wêreld vol stof en dikwels met wa en esels, verstoke van alle moderne geriewe, was hierdie reise tog vir hom 'n plesier. 'n Interessante beskrywing van sy reise gee die Kurator in „Sammelreise” en in ander artikels wat in talle van tydskrifte verskyn het. In „Hunting for Stapelieae in the Richtersveld” deur die skywers Alain White en Boyd L. Sloane, gee mnr. Herre ons 'n lewendige indruk van die omgewing en omstandighede waaronder die reise plaasgevind het. Ons lees daar o.a. „While going forward amid all these troubles, no matter how hot and thirsty, one must never relax from watching out for plants, and when any are seen they must be gathered, photos taken in the natural environment, herbarium material collected and last but not least, every step must be taken cautiously so that one does not tread on snakes, which are plentiful everywhere.” *)

*) Voortgaand onder al deze moeilikheden, ongeacht warmte en dorst, moet men steeds op de planten letten en dient men klaar te staan foto's te nemen van de natuurlijke groeiplaatsen; herbarium-materiaal moet worden verzameld, waarbij men vooral moet letten op de slangen, die overal algemeen voorkomen.

Saam met die bekwame assistent mnr. H. Meyer het hulle nie alleen sukkulente versamel nie, maar het die Botaniese Tuin verder ontwikkel deur die invoer van plante uit alle wêrelddele. Sukkulente het egter eers onder prof. Nel en ook daarna onder die teenswoordige hoof van die departement, prof. P. G. Jordaan, die vernaamste plek ingeneem. Die Kurator was hierdeur in staat om 'n diepgaande studie van hierdie plante te maak. Dit het hom later instaat gestel om 'n groot bydrae te lewer tot talle wetenskaplike publikasies soos bv. :

Prof. Nel se boeke „Lithops” en „Gibbaeum”, White en Sloane, „Sta-

Figuur 57

Hortulanus H. Herre bekijkt de bloemstengels van *Fockea crispa*

pelieae”, drie dele, White, Sloane en Dyer, „Euphorbiae”, drie dele (The succulent Euphorbiae).

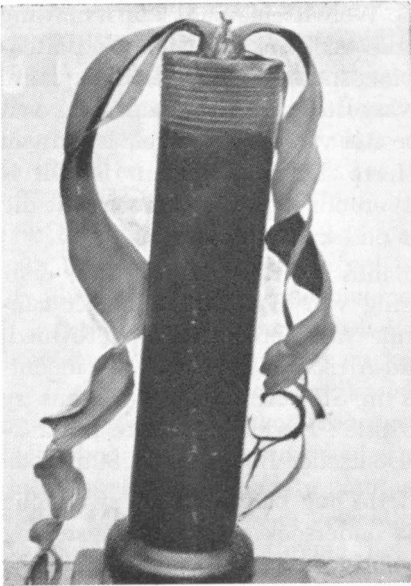
H. Jacobsen, „A Handbook of Succulent Plants”, drie dele. In laasgenoemde is o.a. die sleutel vir die geslag Mesembryanthemum deur H. Herre en prof. Volk gepubliseer.

Oor die benaming van die verskillende sukkulente is die wetenskaplikes dit nie almal eens nie. Daar moet volgens Kurator Herre nog baie

navorsing gedoen word. Ons is nie verbaas as ons dink dat die geslag *Ruschia* alleen reeds oor die 300 soorte tel nie. Mnr. Herre het officieel afgetree, maar met sy navorsing gaan hy voort. Mnr. Herre werk ondermeer saam met dr. H. Bolus wat reeds 'n hoë ouderdom bereik het. Ook word gedagtes reëlmatig gewissel met die bekende sukkulente deskundige mnr. H. Hall, wie die sukkulenteversamelings in Kirstenbosch beheer. Mej. Barker, Kurator van die Compton Herbarium het o.a. hierdie jaar nog weer 'n plant na mnr. Herre vernoem, nl. *Brunsvigia herrei*, wat beskrywe is in „The Journal of South African Botany” (1946 uitgawe).

Ook in Europa is mnr. Herre nie onbekend nie. So het hy o.a. saamgewerk met wyle mnr. Uitewaal en werk ook saam met dr. de Boer, dr. Boom, dr. Ihlenfeld en andere.

Om die leser 'n indruk te gee hoe mnr. Herre 'n deel uitmaak van die Flora van Suid-Afrika volg hier 'n lys van plante wat na hom vernoem is of deur homself beskrywe is :

Figuur 58

Welwitschia mirabilis

Malephora herrei (Schw.) Schwant.
Odontophorus herrei L. Bol.
Psammophora herrei L. Bol.
Ruschia herrei Schwant.
Schwantesia herrei L. Bol.

ASCLEPIDACEAE

Huernia herrei Wh. et Sl.
Stapelia herrei Nel.

COMPOSITAE

Othonna herrei Pillans

LILIACEAE

Haworthia herrei v. Poelln.
Gasteria herreana v. Poelln.
Astroloba herrei Uitew.

AMARILLIDACEAE

Cyranthus herrei
Gethyllis herrei L. Bol.
Brunsvigia herrei Leighton en Barker

IRIDACEAE

Homeria herrei L. Bol.

PORTULACACEAE

Anacampseros herreana v. Poelln.

GERANIACEAE

Sarcocaulon herrei L. Bol.

CRASSULACEAE

Crassula herrei Fridr.
Adromischus herrei (Bark.) v. Poelln.

De navolgende soorte dragen zijn auteursnaam :

COMPOSITAE

Senecio herreanus Dtr.
Arenifera pillansii (L. Bol.) Herre
Crassula fusca Herre
Delosperma nakurense (Eng.) Herre
Delosperma oehleri (Eng.) Herre
Jensenobotrya lossowiana Herre
Trichodiadema schimperii (Eng.) Herre

AIZOACEAE

Astridia herrei L. Bol.
Cephalophyllum herrei L. Bol.
Cheiridopsis herrei L. Bol.
Conophyllum herrei L. Bol.
Conophytum herrei Schwant.
Glottiphyllum herrei L. Bol.
Hereroa herrei Schwant.
Lithops herrei L. Bol.
Leipoldtia herrei (Schw.) Schwant.

In Stellenbosch moet die sukkulente net soos in Kirstenbosch in glashuise gekweek word. Stellenbosch het 'n gemiddelde neerslag van 700 mm per jaar. Daar is twee glashuise gebou waarin die plante volgens hulle geografiese verspreidingsgebiede geplant is. Behalwe versamelings van Adromischus, Lithops, Ruschia's, Fenestraria's e.a. vind ons verskeie blaarwisselende Pelargoniums, asook plante soos Gethyllis, (koekoemakranka), Pachypodium namaquanum (halfmens), Adenium boehmianum (Boesmanspylgif), Fockea crispa, ens. By baie het die tuin ook bekend geword deur die suksesvolle kweking van *Welwitschia mirabilis*. Dit is die eerste maal dat hierdie plant van saad tot saad gekweek is. Die natuurlike groeiplek vir die Welwitschiaplant is langs die Skeleton Coast, in die Namibwoestyn en Angola. Wyle prof. Rudolf Marloth het die saad van hierdie plant aan die Kurator oorhandig in 1929 en dit was oor die twintig jaar later dat die eerste vroulike keels verskyn het, wat deur vandale afgeruk is. Dit is egter verheugend om te sien dat dieselfde plante elk jaar blom en saad voortbring. In die natuur dra 'n wesp die stuifmeel van die manlike plant oor na die stempel van die vroulike plant. In die glashuis moet bestuiwing egter kunstmatig teweeggebring word. Die Welwitschiaplant kan 'n omvang bereik van oor die 25 voet. Botanies is die Welwitschiaplant ook buitengewoon interessant daar dit onder die Gymnospermae resorteer. Die plante kan baie oud word. Dit is in Amerika vasgestel deur die toepassing van die C 14 metode, om die ouderdom vas te stel van 'n Welwitschiastam van middelmatige grootte, wat deur mnr. Herre daarheen gestuur is. Dit is bepaal dat hierdie stam 700 jaar oud was, en ons kan dus aanneem dat die Welwitschiaplant tot oor 'n duisend jaar oud kan word.

Verskeie erelidmaatskappe is Hortulanus Herre aangebied o.a. deur die Duitse Kaktusvereniging. Die Regering van Wes-Duitsland het aanvanklik besluit om Hans Herre die „Kruis van Verdienste” aan te bied, maar omdat Herre 'n genaturaliseerde Suid-Afrikaner is, was dit nie moontlik nie, en het die Duitse ambassadeur in Suid-Afrika hom namens sy regering 'n boek aangebied met die inskripsie: Herr Hans Herre in dankbarer Anerkennung seiner Verdienst als Deutscher Botaniker in Südafrika.

Dit is ons almal se wens dat mnr. Herre nog baie jare met sy familie mag deurbring en met sy lewenstaak, die ondersoek en die belangstelling in die sukkulente van Suid-Afrika, mag voortgaan.

Die skrywer is baie dank verskuldig aan die hoof en personeel van die afdeling Plantkunde en Hortus van die Universiteit van Stellenbosch vir die groot hoeveelheid informasie deur hulle verstrek en fotos deur hulle verskaf.

RECTIFICATIE

Tot onze spijt heeft het zetfoutenduiveltje ons parten gespeeld. Op pagina 123 is de naam *Kalanchoe vadense* blijven staan; men gelieve te lezen: *Kalanchoe vadenensis*.

Zaadvorming en Clichéfonds

Indien wij onze planten goed willen leren kennen, dan zullen wij ze moeten waarnemen in hun gehele levenscyclus. Van zaailingen tot volwassen planten, die bloeien en weer zaden leveren voor de volgende generaties. Kiemplantjes van enige maanden oud vertonen al veel verschillen. Grote vlezige zaadlobben bij *Opuntia* en *Pachycereus*, lange dunne stengels bij andere *Cereae* en korte dikke even geopende druppelvormen bij kleiner blijvende soorten.

Voor veel leden is het zaaien de mooiste bezigheid in onze liefhebberij. Het zaaien van zelf gewonnen zaad heeft nog een aparte bekoering. Men komt zonder kosten in het bezit van veel ruilmateriaal en heeft gelegenheid een hele populatie van bepaalde planten te bestuderen. Daarbij komen we nog wel eens voor verrassingen te staan; soms zien de nakomelingen er anders uit dan de ouders.

Vele planten zijn zelffertil, zij geven al kiemkrachtige zaden, indien de stempellobben bestoven worden met stuifmeel van dezelfde bloemen. *Brasilicactus graesneri* en *Brasilicactus haselbergii* zijn daarvan mooie voorbeelden. Men behoeft maar even met de nagel tegen het bloemetje te tikken en de bestuiving is tot stand gekomen.

Van een zelffertiele *Mammillaria magnimamma* met crème bloemen, ook in andere opzichten een goede soort, kreeg ik na de uitzaaiing der zaden, behalve planten die geheel geleken op de moederplant, ook een afwijkende soort met rode bloemen. Deze plant is dus niet geheel zuiver.

Bij *Mammillaria nejapensis* kwam onder de zaailingen ook de variëteit *brevispina* met meer tepels en kortere doorns te voorschijn.

In het algemeen geeft kruisbestuiving meer zekerheid op zaadvorming en we zouden moeten zorgen om minstens 3 planten van elke soort te hebben opdat we stuifmeel van de ene plant kunnen overbrengen op de stempels van de andere planten. Dat bestuiven dient *niet* met één penseel te gebeuren, die dan voor alle planten gebruikt wordt. Dat kan alleen wanneer na elke bestuiving het penseel uitgespoeld wordt in zuivere alcohol. Stuifmeel is zo klein, dat met even afvegen niet alle stuifmeelkorrels verwijderd worden en er is dan grote kans, dat de planten bestoven worden met vreemd stuifmeel, waarbij naderhand hybriden ontstaan, die kenmerken vertonen van verschillende ouders. Ieder die wel eens geprobeerd heeft cactussen te determineren aan de hand van een beschrijving weet hoe moeilijk dat is. De plant die voor ons staat voldoet bijna nooit precies aan de beschrijving, ook al is de naam wel juist. Indien er eigenschappen van andere soorten inzitten wordt het een hopeloos zoek.

Beter is het om voor het bestuiven een scherp gepunt houtje te gebruiken en voor elke soort daar een nieuw propje watten omheen te draaien. Na het bestuiven volgt de vruchtzetting en rijping, een proces dat bij sommige soorten enkele weken, bij anderen maanden duurt. Er is

hierover nog veel te weinig bekend; vaak zijn planten beschreven zonder bessen en zaden.

Na de bloei kunnen de bessen maandenlang een sieraad aan de planten zijn. Zo geeft *Cereus chalybaeus* (zelffertil) dikke blauw-paarse vruchten van 4 à 5 cm lang, *Mammillaria woodsii* tooit zich met paarse, *Mammillaria woodsii bombycina* met witte bessen. Vorm en kleur der bessen, de manier van rijping, benevens de zaden zelf zijn van groot belang voor het kennen der soorten.

Het tijdstip der bestuiving is niet voor alle planten gelijk, het stuifmeel moet gemakkelijk loslaten van de helmknoppen. Nachtbloeiers kunnen 's-morgens vóór 8 uur nog bestoven worden, ook wel met stuifmeel van eenzelfde soort die de nacht tevoren al gebloeid heeft. Eveneens neemt de stempel van een uitgebloeide bloem nog wel stuifmeel aan. *Eriocereus jusbertii* bloeit gemakkelijk, maar ze moet bestoven worden met stuifmeel van een *Echinopsis* en dat kan wel eens lastig zijn als er toevallig niet een in bloei staat. Wel kan men stuifmeel op een watje in een gesloten fles enige tijd in de koelkast bewaren.

Voor veel soorten is de beste tijd van bestuiven in de middaguren en dan is het vaak een warm werkje. Het is mij opgevallen dat bij grote hitte, zo tegen de 50-60° C. vaak geen bevruchting tot stand komt. Vermoedelijk is, zoals meer voorkomt, warmte een grotere hinderpaal voor de bevruchting dan koude.

Er is in ons blad de laatste tijd nogal wat aandacht besteed aan kruisingsproeven. Ik gun iedere liefhebber zijn plezier, ook de enkeling die gelukkig is met het hybridiseren van cactussen. Het kweken van nieuwe rassen en variëteiten is een moeilijke en tijdrovende bezigheid welke zeker nut heeft voor aardappelen, Dahlia's en Orchideeën. Met de grote familie der Cactaceae moeten we echter erg voorzichtig zijn, ook al kunnen we dan voor de Phyllocactussen en *Eriocereus jusbertii* wel een uitzondering maken. Er zijn al meer dan 3000 soorten cactussen, zodat we toch echt geen behoefte hebben aan nog meer die kunstmatig tot stand zijn gekomen. Het is voor de deskundigen erg moeilijk om de natuurlijke soorten te onderscheiden en de liefhebbers kunnen uit deze natuurlijke soorten die planten zoeken welke bij hun aard en omstandigheden passen.

Er is een overweldigende rijkdom aan vormen en kleuren, aan planten die gemakkelijk groeien en bloeien, waarom dan nog hybriden kweken, die veelal minder mooi zijn dan de natuurlijke soorten. Indien dit voorbeeld veel navolgers vindt is de chaos na enkele jaren niet meer te overzien en daalt de waarde van onze liefhebberij en van onze planten. De ervaring wijst n.l. uit dat bij hybridisering, de vruchtvorming, eventuele zaden en hun kiemkracht veelal slecht zijn. Kiemen de zaden wel, dan is de groei minder dan van normale planten, evenals de bloeibaarheid. Soms zijn de bloemen ook gedegeneerd. Een paar jaar geleden kocht ik bij een Belgische kweker een mooie *Mammillaria* met groen-gele doorns. Het leek op een *Mammillaria martinzii* maar daarvan zijn de doorns wit. Vaak heb ik getracht deze plant van een goede naam te voorzien maar er paste geen

enkele beschrijving op en geen van mijn bezoekers had ooit een dergelijke plant gezien. Deze zomer zag ik plotseling kleine rode stampertjes en minuscule meeldraden tussen de tepels en zelfs op de areolen. Bloembladen ontbraken geheel. Verder zoeken naar de naam heeft geen enkele zin, want deze gedegenererde bloemen zijn een kenmerk van hybridisering.

Backeberg beschrijft in het zesde deel van zijn Cactaceae een plant van de heer Wouters als „*Delaetia woutersiana*”. De plant lijkt op *Neochilenia hankeana*, maar de bloemetjes zijn erg klein en de bloembladjes zijn maar een millimeter breed. Precies dezelfde plant staat ook al jaren bij mij in de collectie, ze heeft één keer gebloeid met dezelfde bloemetjes en is een zaailing van *Neochilenia hankeana*, maar toevallig gehybridiseerd. De stekken die in groot aantal verschijnen lijken nog wel op de moederplant maar de bedoorning wordt in de loop der jaren steeds minder. Deze voorbeelden kunnen met vele andere aangevuld worden. Het geslacht *Gymnocalycium* is er om berucht.

Beter dan hybridisering is het kweken van zuivere soorten en het is dus zaak de bestuiving zorgvuldig uit te voeren, want welke liefhebber vernietigt al de hybriden waaraan hij enige jaren zorg heeft besteed?

Wij hebben in onze Vereniging een aantal mensen voor wie het kweken van succulente planten en het samenwerken in onze liefhebberij een voornaam deel van hun leven is geworden en op hen steunt Succulenta in belangrijke mate. Zij zijn het ook die zaden afstaan voor ons Clichéfonds, dat een van onze mooiste instellingen is. Vooral nieuwe leden maken elk jaar een dankbaar gebruik van de zaadaanbieding. De zaden werden dit jaar erg goedkoop verkocht en toch bedroeg het batig saldo $\pm f$ 2000,—. Door deze belangeloze medewerking van velen zijn we in staat de contributie laag te houden, maar bovenal wordt er een band gevormd tussen de leden.

Het schoonmaken van zaad is een karweitje op zichzelf dat geleerd moet worden. De methode die mij het beste bevalt is als volgt. Als de zaadbessen gemakkelijk van de planten loslaten worden ze verzameld en droog bewaard. Zodra alles geoogst is zetten we soort bij soort in busjes met water om te weken. Ontkiemen doen de zaden niet, als ze maar niet op een te warme plaats staan. Na een paar dagen gooien we het busje leeg in een pan met water en met de roomklopper slaan we zaden los. Van beschadiging der zaden hebben we geen last, maar we kunnen de vruchten ook wel tussen duim en vingers in het water stuk wrijven. Soms is het vrucht-vlees erg kleverig en laten de zaden moeilijk los. De kiemkrachtige zaden zakken naar de bodem, de rest blijft zweven en wordt voorzichtig afgegoten. Na enige herhalingen is al het vuil op gouddeijversmanier weggespoeld en blijven de zaden over. Deze worden nu met een vlugge beweging in een restje water op een linnen doekje gegooid dat op het aanrecht ligt uitgespreid met de kanten een beetje opgeslagen. Dan wordt het doekje opgevouwen en uitgeknepen, in de zon of bij de kachel opengelegd op een krant en gedroogd. De zaden kunnen we nu met een theelepeltje opscheppen.

pen, waarbij we zorgvuldig eventueel vuil en te kleine zaden aan de kant schuiven. De zaden moeten vol zijn en bij doorsnijden kiemwit bevatten. Typisch is dat cactuszaden electrisch geladen kunnen worden. Indien we een aantal in een dun glazen buisje doen en dit op en neer schudden blijven ze na het stilhouden tegen de wand opspringen.

De afdeling Gooi- en Eemland heeft op onze laatste Algemene Vergadering de taak op zich genomen het Clichéfonds te verzorgen. Wij stellen prijs op uw aller medewerking en verzoeken u ook dit jaar weer zaad beschikbaar te stellen. Opzending gaarne vóór 1 december a.s. naar ondergetekende,

H. RUBINGH,
van Straelenlaan 25 - Soestdijk.

Onze lezers schrijven....

De heer P. M. de Kleyn te Middelburg schrijft :

Gaarne voldoe ik aan Uw verzoek om iets te vertellen over mijn kweekwijze en over mijn ervaring daarmee opgedaan, bij de door mij gezaaide Phylloactussen.

Aangekocht werd door mij in januari 1964 van het clichéfonds 1 pakje zaad 192 inhoudende ongeveer 20 zaden Phyllohybriden. Deze werden gezaaid in februari 1964 in een bakje met elektrisch verwarmde elementen (theelicht-elementen in serie geschakeld). De laagste temperatuur was 15° C. en de hoogste is geweest ongeveer 45° C.

Opkomst was 2 stuks welke op 25 maart voor het eerst zijn verspeend. Ongeveer 6 weken later heb ik die weer overgeplant en nu groeien deze plantjes goed (plm. 1 cm lang).

Omdat de opkomst zo slecht was heb ik daarna nog 4 pakjes besteld en ontvangen. Gezaaid werden deze op 10 april 1964. Na 15 dagen stonden er 6 plantjes boven, na 25 dagen kwamen er weer 6 plantjes op en na ongeveer 80 dagen verschenen er zowaar nog 6 stuks.

De eerste verspeende ik op 11 mei 1964 waarvan er nog 5 over zijn. Het tweede zestal werd verspeend omstreeks 1 juni, de laatste staan nog op de plaats waar deze gezaaid zijn.

Ook het zaad van de 4 pakjes werd geheel overeenkomstig het vorige zaaisel behandeld. De groei is nog heel langzaam. Omstreeks half mei werden alle plantjes geplaatst buiten in een platte bak, afgedekt met glas. Ze zijn bijna niet in direkt zonlicht geweest. Op 10 juni werden ze in de open lucht gezet (Veel licht, geen zon).

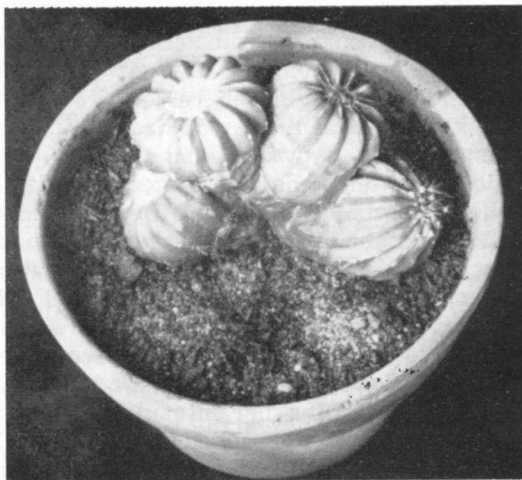
In elk geval is er voor mij een begin. Na verloop van tijd zal ik er hopelijk nog meer van kunnen rapporteren.

Verleden jaar vertoonde een in zijn tweede groeijaar zijnde *Echinopsis*stek een merkwaardige groeiwijze.

Op de een of andere wijze was het groeipunt gestoord en op een gegeven moment verscheen een kamvormig uitspruitel, dat later tot drie koppen uitgroeide.

De spruit groeide uit een areool aan de zijkant van de plant, zodat er dus geen sprake is van dichotomie. Evenzeer merkwaardig is dat van de drie nieuwe koppen bij twee het groeipunt alweer is gestoord.

Van links naar rechts, op de foto, krijgen we eerst de „moederplant”,

Figuur 59

daarna een kop met gestoord groeipunt waar geen leven in is te zien, vervolgens een idem waar in het hart een nieuwe spruit begint te groeien en tenslotte een kop waarvan het groeipunt (nog) normaal is.

De nieuwe spruit is nog te klein om conclusies te trekken over de groei ervan, doch het lijkt er op dat hier ook weer abnormale groeiverschijnselen zullen optreden.

De plant is afkomstig van een exemplaar uit een collectie en de zeer veel verschijnende uitlopers kregen, nadat een grootte van enkele cm was bereikt, alle een gestoord groeipunt.

Intussen vernam ik dat de spruiten van deze planten nu, dus op tweejarige leeftijd, regelmatig met zuiver witte bloemen bloeien.

Welke soort *Echinopsis* het is heb ik nog niet kunnen bepalen. De plant lijkt op *Echinopsis eyriesii*, doch het is ook mogelijk dat het een hybride van deze soort is.

Hoe het ook zij, het verdere verloop van „groei en bloei” wachten wij met belangstelling af.

Voor het geval dat onder de lezers zich liefhebbers mochten bevinden die soortgelijke ervaringen hebben opgedaan, zij vermeld dat correspondentie hierover door mij zeer op prijs zal worden gesteld.

Mijn adres is: F. van der Maas, Moeflonstraat 127, Apeldoorn.

Notulen van de Algemene Vergadering gehouden op 6 juni 1964 te Amsterdam

Punt 1. De heer Bannink (afd. Amsterdam) heet om 2.10 uur alle aanwezigen welkom op het Tuincomplex Schoolwerktuinen.

De heer Luijnenburg (afd. Amsterdam) verwelkomt hierna de leden namens zijn afdeling, welke 40-jarig bestaan hij memoreert.

De voorzitter van de vereniging, de heer A. F. H. Buining, dankt de afdeling Amsterdam voor haar gastvrij onthaal en wenst haar geluk met haar 40-jarig jubileum.

Vervolgens spreekt de voorzitter zijn leedwezen uit over het plotseling overlijden van de heer Grullemans. Mevrouw Grullemans is al jaren de stille kracht achter de vereniging en verzet bijzonder veel werk. De tweede secretaresse krijgt opdracht haar de deelneming van de vergadering over te brengen.

Hierna deelt de voorzitter mede, dat de heer van der Velde een zeer ernstige operatie heeft moeten ondergaan. Alles is goed verlopen, doch de eerste tijd zal van werken nog geen sprake kunnen zijn. Enige clementie wordt verzocht voor een eventueel te laat ontvangen van het maandblad. De heren Bommeljé, Boom en van Keppel hebben het werk van de heer van der Velde overgenomen.

Een schriftelijk verzoek van de afdeling 's-Gravenhage om de agenda in overeenstemming te brengen met artikel 18 van het huishoudelijk reglement wordt door de voorzitter niet ontvankelijk verklaard. De rangschikking van de agenda is niet vast gebonden aan artikel 18.

De heer Fukken (afd. 's-Gravenhage) verwijst naar de algemene vergadering in Antwerpen. Hier moest de volgorde wel volgens artikel 18 worden aangehouden.

De heer Bonefaas (afd. 's-Gravenhage) vraagt of er bezwaar is tegen de volgorde volgens het huishoudelijk reglement.

De heer van Keppel (verspreid wonend lid) wil gaarne vernemen of de afdeling 's-Gravenhage gegronde redenen heeft de volgorde te wijzigen.

Een afgevaardigde van Amsterdam meent, dat de volgorde niet belangrijk is als alles er maar in staat.

Punt 2. De notulen van de vorige algemene vergadering worden onveranderd goedgekeurd.

Punt 3. Het jaarverslag over 1963 wordt voorgelezen en goedgekeurd nadat op verzoek van de heer Bannink de naam Amstelglorie is gewijzigd in Tuincomplex Schoolwerktuinen.

Punt 4. De rekening en verantwoording over 1963 van de algemeen penningmeester is door de afdeling Amsterdam gecontroleerd en accoord bevonden. De heer Rubingh (afd. Gooi- en Eemland) maakt de kascontrole-commissie een compliment over het verslag.

Punt 5. De heer Rubingh vindt de raming van de contributie over 1964 aan de zuinige kant.

De heer Mol (afd. Amsterdam) deelt mede dat de heer Duursma

altijd rekening houdt met overloop en de begroting steeds voorzichtig opzet.

De heer Bravenboer (afd. Rotterdam) meent dat de post van *f* 250.— voor de bibliotheek te laag is. De kosten worden hoger; er moet vervangen worden en aanschaf van nieuwe werken is noodzakelijk.

De voorzitter deelt mede, dat de nieuwe bibliothecaresse, Mevrouw Vriezendorp- van Aalderen, zeer actief is. Indien nodig kan de post overschreden worden.

Punt 6. Een schrijven is binnengekomen van de afd. Noord-Limburg waarin gevraagd wordt :

1e. vergoeding van de reiskosten voor de hoofdbestuursleden.

Naar aanleiding hiervan merkt de voorzitter op dat dit verhoging van de contributie noodzakelijk maakt.

2e. aanwezigheid van een hoofdbestuurslid bij de oprichting van een nieuwe afdeling.

Ook dit blijkt op financiële bezwaren te stuiten. Het hoofdbestuur ziet geen aanleiding dit verplicht te stellen.

De heer Broerse (afd. N. Limburg) deelt mede, dat een nieuwe afdeling in het begin vaak voor grote moeilijkheden komt. Men staat vreemd tegenover vele zaken.

De voorzitter verwijst naar het secretariaat, waar men te allen tijde inlichtingen kan inwinnen. Indien men tevens meteen een vertegenwoordiger aanwijst voor het hoofdbestuur is men snel wegwijs.

3e. verbetering van het maandblad en

4e stemrecht voor de verspreid wonende leden.

De voorzitter zegt toe dit in het hoofdbestuur ter sprake te zullen brengen.

Een tweede brief is van de afdeling Rotterdam, gedateerd 25 maart 1964. Helaas te laat ontvangen om nog in de laatste hoofdbestuursvergadering te worden behandeld. Daar genoemde brief handelt over het clichéfonds is afschrift gezonden aan de afdelingen Amsterdam en Gooi- en Eemland.

Volgens de brief moest de afdeling Gooi- en Eemland slechts controleren en geen verlies- en winstrekening opstellen.

Naar aanleiding hiervan zegt de voorzitter dat dit laatste, met zijn medeweten, wél gebeurd is. De cijfers van de heer van der Houven waren uiterst eenvoudig zodat het maken van een overzicht noodzakelijk was.

De heer Bonefaas merkt op dat de controle van het clichéfonds nog nooit zo gedaan was. Bij controle van de afdeling Eindhoven was de zaak nog slechter, er volgde toen echter geen mededeling in Succulenta.

De voorzitter vindt een duik in de historie overbodig. Het overzicht is nu gemaakt voor de helderheid. De controle-commissie maakt de heer van der Houven een compliment voor het door hem verrichte werk.

Verder wordt in de brief gevraagd welke verantwoording de heer Bonefaas heeft afgelegd ten aanzien van de herkomst van de zaden. Zijn hierover bescheiden aanwezig ?

Naar aanleiding van deze vraag deelt de heer Rubingh mede, dat de controle-commissie zich heeft gehouden aan de cijfers van de heer van der Houven. Wat betreft de herkomst van de zaden was controle onmogelijk. Bij geschonken zaden heeft controle weinig zin, dit is een kwestie van goed

vertrouwen. Bij gekochte zaden ligt dit anders. Er heeft geen controle plaatsgevonden van geschonken zaden over 1961/62. Over 1962/63 werd geen verantwoording gevonden over verkochte zaden. Bestelbriefjes van leden waren niet aanwezig.

De heer Bonefaas protesteert tegen deze laatste opmerking.

De voorzitter gaat verder met het voorlezen van de brief. Men brengt dank aan de afdeling Gooi- en Eemland. Het beheer en beleid van het clichéfonds zijn dringend aan een nader onderzoek toe. Wat houdt de „belangeloze” medewerking van de firma Edelman in, indien deze zaad verkocht aan het clichéfonds? Ook wil de afdeling Rotterdam gaarne weten wanneer de aankoop van zaden van de heren Bonefaas, Janssens en van der Houven heeft plaatsgevonden, vóór of na 18 mei 1963. Men vindt het een slecht beheer, dat teveel zaden zijn ingekocht. Waar zijn de overgebleven zaden gebleven? Zijn de nota's over de zaadinkoop gezien door de controle-commissie? Waardoor zijn de grote onkosten van de beheerders ontstaan in 1962/63? Wat betekent de oprichting van de Stichting ITSS? De brief is niet tegen de afdeling 's-Gravenhage gericht, doch tegen de beheerders van het clichéfonds.

De voorzitter geeft hierna eerst een overzicht van de correspondentie en vergaderingen aangaande deze kwestie. Alles is schriftelijk vastgelegd. Voorzitter noemt deze zaak betreurenswaardig. Uit de brief van de afdeling Rotterdam spreekt ook het geschokt vertrouwen. De éénmansstichting van de heer Bonefaas, met feitelijk dezelfde doelstelling als Succulenta begrijpt hij niet.

De heer Fukken memoreert, dat op de algemene vergadering in Zaan- dam de afdeling 's-Gravenhage het beheer over het clichéfonds is toege- wezen. Dit beheer is door de heren Bonefaas, Janssens en van der Houven goed gevoerd. Het eerste jaar vond controle plaats door de afdeling 's-Gra- venhage. Het hoofdbestuur was toen vol lof. Als men actief is kan men fouten maken. Het hoofdbestuur is in gebreke gebleven richtlijnen te ver- strekken. De Stichting ITSS is geen zaadhandel. Het had een verlengstuk van Succulenta kunnen zijn.

De voorzitter is van mening dat Succulenta een liefhebbersvereniging is en geen strijdvereniging. De heer Bonefaas moest handelen onder ver- antwoordelijkheid aan Succulenta. Het rapport, dat laatstgenoemde voor de vergadering aan de aanwezigen uitreikte is mosterd na de maaltijd. De voorzitter maakt een compliment aan de laatste beheerders van het clichéfonds. Er zijn nooit instructies gegeven omdat dit een vertrouwens- kwestie is.

De heer Fukken meent dat de heer Bonefaas geprikkeld is door de controle en de zeer vele inlichtingen die hiervoor zijn ingewonnen.

De voorzitter begrijpt deze geprikkeldheid niet.

De heer van Vliet (afd. 's-Gravenhage) veronderstelt, dat de geprik- keldheid van de heer Bonefaas is ontstaan na verkoop van zaad aan het clichéfonds.

De heer Rubingh wil eerst alles rond hebben om daarna spijkers met koppen te slaan. Als antwoord op de brief deelt hij het volgende mede. De zaden zijn in 1962/63 geschonken of gekocht. Op pagina 1 van de catalogus staat o.m. „dank zij goede gevers”, dus zijn er zaden geschon- ken. Op giften is geen controle mogelijk. Er waren geen gedateerde stuk- ken aanwezig betreffende betalingen aan de heren Bonefaas, Janssens en

van der Houven. Misschien heeft de controle-commissie niet scherp genoeg gezien. Op de rekening van de firma Edelman, welke rekening door de heer Bonefaas was uitgeschreven, stond: „vermoedelijk onderstaande zaden ontvangen”.

De commissie had beloofd de zaken in één week na te zien, hetgeen zeer kort was. De rente van het spaarbankboekje was men inderdaad vergeten. De commissie Hellendoorn kwam tot winst, de controle-commissie Gooi- en Eemland op verlies. Dit was een gevolg van verschil in interpretatie. Zo kwam bij de eerste commissie de zaadcatalogus niet op de eigenlijke verlies- en winstrekening voor, doch werd later van de winst afgetrokken. Men kan hem echter ook in de verlies- en winstrekening opnemen omdat het toch ook onkosten zijn, gemaakt ten behoeve van de zaadverkoop. Ook zijn verschillende kosten samengetrokken.

De heer Mol merkt op dat de jaren van het clichéfonds niet van januari tot januari lopen. De commissie Amsterdam constateerde hetzelfde als de commissie Gooi- en Eemland. Amsterdam heeft ook het clichéfonds 1963/64 gecontroleerd en prima in orde bevonden. Hij stelt voor over dit jaar décharge te verlenen.

De voorzitter geeft hierna de heer Bonefaas gelegenheid tot weerwoord, doch verzoekt hem zakelijk te blijven.

De heer Bonefaas begint met te constateren, dat men hem nooit heeft begrepen. Bij de verantwoording over de jaren 1959/63 komt hij, na aftrek van alle kosten op een winst van f 9059,—. De kritiek op de firma Edelman acht hij onjuist. De prijs die de heer Edelman vroeg was lager dan zijn inkoopsprijs, derhalve noemt de heer Bonefaas zulks „belangeloze medewerking”. Immers, de heer Edelman leed verlies op deze zaden. De heer Edelman heeft altijd veel vertrouwen gehad in de heer Bonefaas. In vroeger jaren werd veel zaad van het clichéfonds geruild met de heer Edelman. Hijzelf had zaden gekocht van Dr de Boer, waarvan een gedeelte in het clichéfonds werd gedaan, gratis. In 1962/63 ontving het clichéfonds slechts 23.000 zaden cadeau.

Het op de vorige algemene vergadering genoemde saldo van f 5092,— was juist geweest. De zaden waren toen reeds betaald. Wat de onkosten voor de zaadcatalogus betreft wil de heer Bonefaas nog het volgende memoreren. In 1959/60 werden de zaadaanbiedingen in Succulenta, op ongenummerd pagina's, door de algemeen penningmeester betaald. Hetzelfde gebeurde in 1960/61. In 1961/62 echter werd een zaadcatalogus uitgegeven. De kosten hieraan verbonden werden geheel door het clichéfonds gedragen. In 1962/63 werd dezelfde procedure gevolgd.

De kascontrole van de afdeling Gooi- en Eemland was persoonlijk door de heer Rubingh uitgevoerd. Volgens een kascontrole-lid (niet op de vergadering aanwezig) ontbrak er een stuk aan de gepubliceerde gegevens. Verder was het kasboek niet goed nageteld door de controle-commissie.

De overdracht van de goederen van het clichéfonds had op 9 december 1963 plaatsgevonden aan de heren van Arkel en van Keppel. Het giro-saldo was toen f 3537,47, hetgeen niet overeenkomt met de gepubliceerde cijfers in Succulenta.

De heer Schomper (verspreid wonend lid) deelt nog mede zaden geschonken te hebben van *Echinocereus davisii* die echter niet in het clichéfonds aangeboden waren.

De heer Bonefaas zegt verder nog, dat hem geen rekeningen meer bereikt hadden na zijn telefonische mededeling dat het clichéfonds teruggegeven werd aan het hoofdbestuur.

De voorzitter is van mening, dat de heer Bonefaas alles teveel in het persoonlijke vlak heeft getrokken. In feite is het een zaak van de afdeling 's-Gravenhage, die het beheer van het clichéfonds op zich had genomen.

De heer de Slegte (afd. Rotterdam) vindt het oprichten van de stichting ITSS en het propaganda ervoor maken in de afdelingen niet juist.

Dr van Beek (afd. Zaanstreek) wil de Stichting hier maar buiten laten. De zaadverkoop van het clichéfonds ging, volgens hem, de verkeerde kant op. Het clichéfonds is oorspronkelijk opgezet als aardigheid voor de leden. De terugkeer naar de oude vorm zal op een volgende hoofdbestuursvergadering moeten worden besproken.

De voorzitter kan de Stichting niet buiten de discussie houden, daar deze in de brief van de afdeling Rotterdam voorkomt. Een stichting met doelstellingen, parallel aan die van Succulenta acht hij concurrentie voor onze vereniging.

Punt 6a. De voorzitter stelt voor de penningmeester van het clichéfonds 1961/63 décharge te verlenen.

De heer Bonefaas stelt, dat de heer van der Houven medebeheerder is geweest van het clichéfonds en zich derhalve mede verantwoordelijk voelt voor het gevoerde beleid. Hij vraagt, namens de heer van der Houven, deze te betrekken in het beheer.

De voorzitter zegt nogmaals, dat de financiële kant accoord is, doch dat het beheer niet juist is geweest.

Daar de brief van de afdeling Rotterdam nog voorstelt geen leidinggevende functie in de vereniging Succulenta toe te staan aan de beheerders van het clichéfonds 1962/63 vraagt de heer van Arkel (afd. 's-Gravenhage) of bij punt 7 nog discussie mogelijk is.

De voorzitter antwoordt bevestigend.

De financiële décharge over 1961/63 wordt verleend.

Punt 6b. Vervolgens wordt aan de penningmeester van het clichéfonds 1963/64 décharge verleend.

Punt 6c. Als nieuwe beheerder van het clichéfonds heeft het hoofdbestuur de afdeling Gooi- en Eemland bereid gevonden.

Punt 6d. Als 2e secretaresse van Succulenta wordt mevrouw E. A. M. Verduin-de Bruyn benoemd.

Punt 7. De wijziging van het huishoudelijk reglement zoals voorgesteld in de vorige algemene vergadering is in een hoofdbestuursvergadering besproken. Het betreft hier de wisseling van functies na drie jaar. De voorzitter kondigt aan in verband hiermede van plan te zijn zich het volgend jaar niet meer herkiesbaar te stellen.

Hierna vraagt de heer van Arkel het woord. Hij heeft deze aangelegenheid reeds met de heer Bonefaas besproken, doch wil dit ook hier nog even te berde brengen.

1e. Op 3 januari j.l. was hij door ziekte uitgeschakeld voor verdere hulp

aan het clichéfonds. Hij had getracht zijn verplichtingen te laten uitvoeren door een vervanger, lid van de afdeling 's-Gravenhage. Deze zegde eerst zijn hulp toe doch trok zich terug na een gesprek met de heer Bonefaas. De heer van Arkel vindt dit tegenwerking van het clichéfonds en de vereniging.

- 2e. De phylloclub. Hij heeft hier veel werk voor gedaan, o.a. contact opgenomen met kwekers in Engeland, plantenstekken geïmporteerd en verspreid onder de liefhebbers. Hiervan heeft hij nauwkeurig aantekening gehouden. De heer Bonefaas zou hebben gezegd: „Nu al ruzie. De heer van Arkel koopt planten, zoekt er zelf de beste uit, de rest is voor de andere leden”. Ook dit heeft de heer van Arkel zeer gekwetst. Hij acht het een doelstelling van de vereniging het te boek stellen van gegevens aan te moedigen. Genoemde handelwijze van de heer Bonefaas acht de heer van Arkel onverenigbaar met het lidmaatschap van het hoofdbestuur.

De heer van der Lubbe (afd. 's-Gravenhage) deelt nog mede, dat hij de persoon is geweest, die de heer van Arkel heeft geholpen.

De voorzitter raadt de heer Bonefaas aan zich nogmaals te beraden op zijn instelling tegenover de vereniging.

De heer van Vliet vindt dit een plaatselijke aangelegenheid. Wij hebben reeds vele leden en secretarissen verloren dank zij het optreden van de heer Bonefaas. Dit probleem moet in de afdeling worden uitgevochten.

De heer de Slegte komt nog terug op de Rotterdamse brief en vraagt over de daarin voorgestelde stemming betreffende de herkiezing van de hoofdbestuursleden.

Dr van Beek meent, dat volgens artikel 12 van het huishoudelijk reglement stemming niet kan volgen.

De voorzitter wijst op de enkelvoudige kandidaatstelling. De algemene vergadering mag altijd stemmen. Hij acht het ondemocratisch om het voorstel niet in stemming te brengen.

Dr van Beek kan het hiermede niet eens zijn. De brief van de afdeling Rotterdam is eerst staande de vergadering gehoord. De afdelingsafgevaardigden kunnen hierover moeilijk stemmen, zonder ruggespraak met hun afdeling.

De heer Mol brengt onder de aandacht dat de afdeling een bestuurslid aanwijst, doch dat de ledenvergadering bezwaar kan maken.

De voorzitter vindt het begrijpelijk dat de afdeling Rotterdam critiek heeft op deze zaak. Er heeft reeds een speciale hoofdbestuursvergadering over plaatsgevonden. Hij is derhalve van mening, dat de afgevaardigden geen ruggespraak behoeven te houden met hun afdeling.

Dr van Beek spreekt van een novum. De afdeling wijst een afgevaardigde aan in het hoofdbestuur. Indien hier moeilijkheden over komen moet ruggespraak mogelijk zijn. Als bezwaar voelt hij, dat een afgevaardigde beïnvloed kan worden door stukken die eerst staande de vergadering naar voren worden gebracht.

De voorzitter verwijst naar de artikelen 11 en 12. De afdeling draagt voor, de vergadering benoemt. De brief van de afdeling Rotterdam vraagt om stemming. De vergadering besluit te stemmen.

Op zijn vraag krijgt de heer Bravenboer ten antwoord dat alle stemgerechtigden mogen stemmen.

De heer van Keppel meent, dat de zaak van het clichéfonds in de doofpot is gestopt door het hoofdbestuur. De leden hebben te weinig inzicht gekregen. De heer Bonefaas heeft een zaadfonds opgericht met gebruikmaking van inlichtingen van het clichéfonds, met het doel het clichéfonds te laten verzanden. Verder heeft de heer van Keppel critiek op de late overdracht van de zaken van het clichéfonds, vooral van de giro-rekening. Op 5 januari j.l. moest nog worden overgedragen. Er verscheen toen een stukje in de „Kringpost” (orgaan van de afdeling 's-Gravenhage) om hem, van Keppel, in een kwaad daglicht te stellen. Nu is nog niet alles overgedragen. Dit noemt hij tegenwerking van de vereniging. Indien dit zo doorgaat wil de heer van Keppel niet langer lid blijven. De heer Bonefaas zag het clichéfonds als een goed zaakje, voortgezet in de Stichting ITSS, aldus de heer van Keppel.

De heer Bonefaas deelt mede, in augustus kascontrole te hebben aanvraagd. Eind oktober kwam de heer Rubingh pas. De heer van Keppel weigerde (na 5 januari 1964, v.K.) de zaken over te nemen.

De voorzitter stelt nogmaals, dat het bestuur tracht orde op zaken te stellen. Hij heeft ernstige critiek op de houding van de heer Bonefaas. Er is teveel rumoer om deze zaak ontstaan. Het is een ernstige aantasting van de goede gang van zaken in de vereniging. Het lijkt eerder een prestigie-kwestie tussen de afdeling 's-Gravenhage en de rest van de vereniging. Hij vindt dit een nare situatie.

De heer Fukken is het hier niet mee eens. Bij de bestuursverkiezing in de afdeling 's-Gravenhage verkreeg de heer Bonefaas de meerderheid. Hier wordt door de brief van de afdeling Rotterdam stemming gemaakt. Hij vindt dit een „vuil zaakje”.

De voorzitter is van mening dat de vergadering alles moet weten en geeft derhalve opening van zaken.

De heer Bonefaas zegt dat hij bezwaar heeft tegen het verslag van de heer Rubingh.

De voorzitter deelt nog mede, dat de handelwijze van de heer Bonefaas veroordeeld is door een hoofdbestuursvergadering doch dat deze rustig zijn gang is gegaan. Door de handeling van één persoon is er een nare sfeer ontstaan.

Hierna volgt stemming over herkiezing van de hoofdbestuursleden.

Dr Boom geeft tijdens de telling een overzicht betreffende het maandblad.

In 1963 verscheen het maandblad met 12 nummers van 16 bladzijden. In de meeste maanden kregen de leden het blad op tijd in de bus. Door de ziekte van de heer van der Velde zal het juni-nummer wat later uitkomen.

Er vinden regelmatig vergaderingen plaats van de redactie-commissie, die nog niet tevreden is over het maandblad. De grootste moeilijkheid is gelegen in de tweeledigheid van het karakter, nl. internationaal niveau en tevens leesbaar voor de gewone liefhebber. Vooral de voorlichting komt nog niet genoeg tot zijn recht, voornamelijk door gebrek aan schrijvers. Laten de leden toch eens schrijven over gewone onderwerpen. De heer Boom vestigt in dit verband nogmaals de aandacht op de rubriek: lezers schrijven. Verder uit onze redacteur zijn spijt erover, dat er nooit enige reactie binnenkomt over het maandblad zodat men bij de redactie

niet weet of men op de goede weg is. Gaarne ontvangt hij aanwijzingen over onderwerpen, waarvoor belangstelling bestaat.

De heer Broerse acht de taak van de redacteur niet gemakkelijk. Wel is hem opgevallen dat de vetplantenliefhebber meer aan zijn trekken komt dan de cactusaanhanger. Ook las hij, van de hand van de heer Buning enige artikelen in buitenlandse tijdschriften, die hij niet in Succulenta had aangetroffen. Overigens was hij geen lid van Succulenta geworden om stukjes te schrijven. Is het mogelijk, zo vraagt de heer Broerse, om eens een artikel over auteurs op te nemen?

Dr Boom meent dat zulks wel mogelijk is, doch vraagt wederom om schrijvers. Een opdracht geeft altijd meer werk, waarvoor niet steeds gelegenheid bestaat. Hetzelfde geldt voor de stukjes over cactussen en vetplanten. Er zijn meer liefhebbers die wat over vetplanten schrijven.

De heer Broerse memoreert vervolgens, dat op een vorige vergadering was overeengekomen de advertentie-politiek te wijzigen. Dit nu is een struikelblok voor de afdeling Noord-Limburg gebleken, want er worden sindsdien veel minder planten aangeboden. Het is nu moeilijk geworden aan planten te komen. Kwekers zijn er niet in zijn omgeving. De advertenties waren juist voor een afdeling als de zijne erg prettig.

De voorzitter wil dit onderwerp in een volgende vergadering aan de orde stellen.

De heer van Arkel merkt op, dat er vele klachten zijn. Men vindt Succulenta vaak te wetenschappelijk. Hij wijst nogmaals op de rubriek „Nieuws van de Phylloclub”, waarin de leden van hun bevindingen verslag kunnen uitbrengen. Er valt over onze liefhebberij genoeg te vertellen.

Dr Boom vraagt of er nog klachten zijn over het omslag van Succulenta. Deze blijken nog steeds aanwezig.

Punt 8. De voorzitter deelt mede, dat het hoofdbestuur voorstelt de contributie voor 1965 te handhaven op f 7,50, waarmede de vergadering accoord gaat.

Punt 9. Tot het nazien der rekening en verantwoording van de vereniging over 1964, inclusief het clichéfonds, wordt de afdeling Utrecht aangezocht.

Punt 10. Bij de vaststelling van de plaats voor de volgende algemene vergadering deelt de heer Bonefaas mede, dat zijn afdeling gaarne het volgende jaar de algemene vergadering wil ontvangen.

Punt 11. Mevr. van Beek (afd. Zaanstreek) merkt op, dat er zo weinig foto's in Succulenta voorkomen.

Dr Boom is het hier mee eens. De oorzaak ligt daarin, dat men vaak artikelen instuurt zonder foto's. Deze kunnen in enkele gevallen bijgevoerd worden. Wel verzoekt dr Boom om goede, scherpe foto's.

De heer Bommeljé (afd. 's-Gravenhage) wijst nog op de noodzaak van goede foto's voor de voorpagina.

De heer Bannink vindt de opbrengst van de advertenties, totaal f 390,—, erg weinig. Hem lijkt de advertentie-prijs te laag.

De voorzitter antwoordt, dat hierover al gesproken is op een hoofdbestuursvergadering.

De heer van Vliet wil gaarne een motie indienen, waarin de waar-

dering wordt uitgesproken over het werk van de heren van Arkel en van Keppel.

De voorzitter merkt op, dat dit laatste reeds gedaan is.

De heer de Slegte deelt mede, dat hij de Grasheuvel dit jaar heeft gemist. Ook vraagt hij waarom een excursie naar het Succulentarium in Wageningen niet op zaterdag kan plaatsvinden.

Dr Boom antwoordt dat zijn directeur daar niet voor voelt. Men kan in eigen vrije tijd komen doch mag geen beslag leggen op de vrije tijd van het instituut.

De voorzitter stelt voor om een bezoek eens per maand in de zomer mogelijk te maken, waarbij Succulenta-leden voor toezicht kunnen zorgdragen.

Dr Boom zegt toe dit punt te bespreken met zijn directeur.

De heer de Slegte herinnert eraan, dat het Succulentarium toch door Succulenta is opgericht.

Hierna volgt nog de uitslag van de stemming (zie punt 7): alle periodiek aftredende leden zijn herkozen met uitzondering van de heer Bonefaas. De afdeling 's-Gravenhage zal derhalve een nieuwe afgevaardigde in het hoofdbestuur moeten kiezen.

De voorzitter sluit tenslotte om 6.30 uur de vergadering, waaraan 47 leden deelnamen.

Mevr. E. Verduin-de Bruyn
2e Secretaresse Succulenta.

Candidaten voor de functie van Voorzitter

In verband met het besluit van onze Voorzitter zich volgend jaar niet meer herkiesbaar te stellen (zie pag. 154) heeft het Hoofdbestuur thans besloten de secretarissen van de afdelingen en de verspreid wonende leden te verzoeken namen van personen, die zij candidaat wensen te stellen *vóór 15 november 1964* op te geven aan de Secretaresse, Heereweg 19, Lisse.

Uit de afdelingen

GOOI- EN EEMLAND

De bijeenkomst, gehouden op 4 augustus l.l. werd door 20 leden bezocht. Voor de pauze werd o.a. gesproken over zwartrot, een vooral in de maand augustus optredende ziekte waar vooralsnog weinig aan te doen is. Als beste raad kon worden gegeven het wegsnijden van de aangetaste plantendelen, alsmede het verstuiven van Brassicol-super. Na de pauze, met een vlotte verloting, ging de voorzitter uitvoerig in op het geslacht *Coryphantha*. De verschillende kenmerken van deze planten werden aan de hand van een aantal voor dit geslacht karakteristieke

planten, voor dit doel in de vergadering aanwezig, gedemonstreerd.

— Voor 31 toehoorders hield de heer D. J. van Vliet op 1 september l.l. een voordracht over Notocactussen. Hij zette duidelijk uiteen hoe zijn voorliefde voor dit geslacht tot stand was gekomen, ging in op enkele nomenclatorische aspecten en stelde tenslotte, dat een gespecialiseerde verzameling bepaalde voordelen heeft boven een algemene collectie, waarvan de verzamelaar zelf wel veel genoegene beleeft, maar waarvan je zoveel minder kennis kunt overdragen op andere leden van de vereniging. Bij specialisatie komt men volgens spreker tot zinnvoller verzamelen. Na de pauze vertoonde hij een bij-

zonder mooie collectie dia's, waarmede hij zijn betoog daadwerkelijk kracht bijzette. De leden luisterden dan ook met geboeide aandacht en dankten spontaan voor deze avond.

H. L. A. HUGUENIN, secretaris,
Diepenbroickpark 48 — Weesp.

IJMOND

Op onze bijeenkomst van 24 september was onze gastspreker de heer J. Bonefaas uit Den Haag. Na het openingswoord sprak de heer Bonefaas over bloeiende cactussen. De dia's die getoond werden gaven een onvoorstelbare bloei van cactussen te zien. Ook dia's van onze Engelse cactusvrienden werden getoond, die bijzonder mooi waren. Van de planten die spreker voor de

verkoop mee bracht werd bijna alles gekocht. Met een groot applaus aan de heer Bonefaas werd deze mooie en leerzame avond besloten.

G. BREUR, Secretaris,
Dennenstraat 7 - IJmuiden.

ZAANSTREEK

Gaarne willen wij de aandacht van de leden er op vestigen dat de data van de bijeenkomsten welke nog in 1964 gehouden zullen worden als volgt zijn vastgesteld: 30 oktober, 20 november en 11 december. Nadere bijzonderheden zullen op de convocaties vermeld worden.

A. HOEKSTRA-TUYN, Secr.esse
Koning Williamstraat 43 - Zaandam.

NIEUWE LEDEN

W. G. van den Akker, Burg. Patijnlaan 67, Den Haag.
Mevr. E. D. A. van der Jagt-Corpel, Burg. van Haarenlaan 870, Schiedam.
D. A. Kats, Richard Holstraat 68, Vlaardingen.
K. Woudsma, Woudweg 36, Dokkum.
J. van Loenen, Buis Ballotstraat 21, Den Helder.
G. Roggema, Frieselaan 98, Stadskaanaal.
P. G. R. Hagenouw, Ludwigstraat 9, Roosendaal.
C. E. Kluiver, de Savornin Lohmanlaan 463a, Den Haag.
Mevr. van Noortwijk-Hofland, Vlaardingerdijk 95, Schiedam.
J. A. van Breen, Gelevinkstraat 13, Nieuw-Vennep, Hlm.
J. M. Blauw, Obrechtstraat 31bis, Utrecht.
R. van Gelder, M. A. de Ruyterstraat 4bis, Utrecht.
A. M. Groenendijk, Saturnuslaan 45, Bilthoven.
I. Oosterhuis, Klinkerstraat 90, Oostwold, Oldambt.
J. Lasschuit, Stuivenzandstraat 5, Haarlem.
G. Kersten, Dr. Kuyperlaan 38, Ittersum, Zwollerkerspel.
Mej. J. H. van der Veer, Anemoonstraat 48, Zwolle.
P. H. J. Janssen, Henri Hermanslaan 163, Geleen, Limb.
W. S. Spierings, Bogerdstraat 64, Uden N.br.
A. K. Veen, K. de Haanstraat 62, Sappemeer (Gron.)
B. Koetsier, Beatrixstraat 16 I, Kampen.

Mej. M. L. Hoefsmit, Prinsengracht 810, Amsterdam C.
B. van Loopik, A. van Damstraat 12, Leerdam.
R. H. van den Bosch, Heischouw 32, Oss, N.Br.
J. H. Bruseker, Beekbergerweg 52, Loenen, Veluwe.
Hans van Sels, Meeuwensingel 80, Kethel, Schiedam
G. A. Hochstenbach, C. van Beverenstraat 16, Dordrecht.
Ir. R. J. Krabbendam, Schuurmanstraat 127, Zwolle.
H. H. L. Rakers, Meander 425, Amstelveen.
P. J. M. Ceelen, Heggestraat 85, Geldrop.
H. L. Buurke, Joh. Vermeerstraat 25, Hoogezaand (Gron.)
P. Fioole, Zandstraat 88, Bergen op Zoom.
Mevr. N. de Jong-Klootwijk, Irissenstraat 11, Lisse.
Mevr. van Hout, Dr. Nolensstraat 18 Tilburg.
Mevr. C. Elemans-van Nieuwkuyk, Maasstraat 52, Heemskerk, post Beverwijk.
Mej. A. Mulder, Jac. v. d. Doesstraat 100, Den Haag.
B. de Boer, Jutphaasstraat 26, Den Haag.
F. van der Linden, Schutstraat 56, Hoogeveen.
Mevr. W. J. Vos-Swanink, Zuid-Hollandstraat 150/III, Amsterdam (Buitenveldert).
D. Kaas, Schoolwerktuinencomplex, Karel Lotsy laan, Amsterdam, (Buitenveldert).

Firma K.EDELMAN

SPECIALITEIT :

Cactussen en andere Vetplanten

WHOLESALE ONLY

Handelskwekerij - Reeuwijk - Tel. 01829-844

GROTE VOORRAAD - UITSLUITEND GROOTHANDEL

Ons bedrijf is des zaterdags gesloten.

Freek Hoogvliet

Speciaal adres voor:

Cactussen en Vetplanten

MAASDIJK (3 km vanaf Maassluis) Oostelijke Slag 7 Telefoon 01745-2732

Plattegrond waarop staat aangegeven hoe U de kwekerij kunt bereiken wordt op aanvraag toegezonden.

CACTUSSEN VETPLANTEN

H. VAN DONKELAAR

CACTUSKWEKERIJ — WERKENDAM — TELEFOON 01835—430

Regelmatig nieuwe Importen uit Zuid-Afrika. — Agent van Succulenta Nurseries Z.-Afrika. - Vraagt onze prijslijst 1964 - Meer dan 1750 soorten. Zaterdags de gehele dag voor liefhebbers geopend. — Zondags gesloten.

Cactuskwekerij W. J. van Kempen

NIJMEGEN — DRIEHUIZERWEG 327

TELEFOONNUMMER IS THANS 08800-53377

Wilt U hiervan goede nota nemen.

TE KOOP GEVRAAGD: Planten, stekken, zaad uit de

STAPELIA-, AGAVE- en ALOE-groep

Aanbiedingen aan „Succulent Plants”, Gardenierstraat 22, Venlo, L.

Fa. VAN ZANTEN & HOFLAND

In- en verkoop van Cactussen en Vetplanten

Kwekerij Geestweg 35 — Naaldwijk

TELEFOON 01740-5410

BIJ GEEN GEHOOR 01740-5480

Privé-adres: GEESTWEG 84 B, Telefoon 01740-5051